

Asia: VN/32974/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

Lausunnonantajan lausunto

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?

Joensuun kaupunki katsoo, että oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistukselle on tarve. Lakiesitykseen tai opetussuunnitelman perusteisiin kaivataan kuitenkin selkeää konkretiaa tukitoimien järjestämiseen ja tuen toteuttamiseen. Lakiesitys vaatii selkeät kriteerit, joilla arvioidaan ennakoivien toimenpiteiden riittävyttä ja vaikuttavuutta. Lisäksi on huomattava, että suunniteltu uudistuksen aikataulu on todella lyhyt, ottaen huomioon tuen järjestämisen merkittävän muutoksen. Lakia valmisteltaessa on vielä harkittavan lain voimaantulon aikataulua ja arvioida, voidaanko tässä aikataulussa varmistua henkilöstön osaamisesta.

Lain valmistelussa on lisäksi huomioitava perusopetuslain ja siihen liittyvien lakien suhde varhaiskasvatukseen ja lukiolakiin.

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne tarkoituksenmukainen?

-

Onko ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

-

Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Joensuun kaupunki pitää kokonaisrakennetta tarkoituksenmukaisena ja ennakoiviin toimiin panostamista hyvänä.

Lakiesityksen pohjalta epäselväksi jää, miksi yksityisillä opetuksen järjestäjien ei ole veloitetta järjestää oppilaskohtaisia tukitoimia. Lakiuudistuksen rahoituksessa yksityisten opetuksen järjestäjien valtionosuus nousee samalle tasolle kuntien kanssa. Laki tällaisenaan aiheuttaa epätasa-arvon kunnallisten ja yksityisten toimijoiden välille. Kuntien vastuulle jää vaativan oppimisen tuen järjestäminen, vaikka rahoitus on sama kuin yksityisillä opetuksen järjestäjillä. Lakiesitystä tulee

muuttaa niin, että yksityisillä opetuksen järjestäjillä olisi velvoite järjestää oppilaskohtaisia tukitoimia, kuten erityisluokanopettajan antamaa opetusta. Näin kunnille ja yksityisille opetuksen järjestäjille jäisi mahdollisuus sopia keskitetyistä opetuksenjärjestämisen tavoista, mutta automaattisesti kaikki erityisluokanopettajan opetukseen oikeutetut oppilaat eivät olisi kunnallisten koulujen oppilaita. Tällaisenaan lakiesitys voi ohjata kouluvalikointiin ja kunnallisten ja yksityisten koulujen epätasa-arvoistumiseen sekä segregatioon. Lakiin pitää selkeästi kirjata miten vastuut ja rahoitus jakautuvat. Varhennetun oppivelvollisuuden ja vaikeammin vammaisten osalta korotettu valtiosuuden kohdistuessa ainoastaan kunnille kuulee vastuu opetuksesta luonnollisesti kunnille. Muilta osin Joensuu katsoo, että erityisopetuksen velvollisuudet kuuluvat myös yksityisille opetuksen järjestäjille.

Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

-

Onko teillä täydennettävää esityksen vaikutusarvioihin?

-

Onko teillä parannusehdotuksia esitysluonnokseen?

Joensuun kaupunki katsoo, että esitysluonnoksen mukaisesti pidennetty oppivelvollisuus poistuisi ja korvautuisi varhennettu oppivelvollisuudella. Joensuun kaupunki katsoo, että lakiesitys tällaisenaan ei vastaa lasten tarpeisiin. Päätös varhennetusta oppivelvollisuudesta tulisi tehdä jo neljävuotiaalle lapselle, jolloin koulukypsyys ja taitojen arviointi on aikaista. On myös epävarmaa millaiset valmiudet varhennettu esiopetus antaa lapselle, jonka taitojen kehittyminen on muutoinkin poikkeavaa. Selkeämmäksi malliksi näemme kaikkien oppilaiden koulukäynnin alkamisen sinä vuonna, kun lapsi täyttää seitsemän vuotta. Varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja koulussa tuki määriteltäisiin samoin kuin nykyisen lain pidennetty oppivelvollisuus, kuitenkin ilman pidennystä.

Esitysluonnoksessa tulisi huomioida ja mahdollistaa oppilaan, joka saa erityisluokanopettajan antamaa opetusta, osallistuminen yleisopetuksen ryhmään yksittäisessä oppiaineessa. Oppilaan edun mukaista on, että hän taitotasonsa mukaan voisi osallistua muun kuin erityisluokanopettajan antamaan opetukseen niissä oppiaineissa, joissa se on oppilaan osalta tarkoituksen mukaista. Oppilaalla voi olla esimerkiksi liikunnassa vahvat taidot, jolloin oppilaan edun mukaista olisi osallistua muun kuin pienryhmän opetukseen ja muun kuin erityisluokanopettajan antamaan opetukseen tilapäisesti.

Kaasinen Jani
Joensuun kaupunki/koulutuspalvelut

Mustonen Aatu
Joensuun kaupunki